

Indledning

Eksporttallene for juletræer og klippegrønt faldt markant over hele linien i 1992.

Målt i kroner nåede vi i 1992 "kun" 525 mio. kroner. I forhold til 1991 er dette et fald på 14%. Vi kan således konstatere, at udviklingen med eksplosivt stigende eksporttal er standset.

Grundlag for beregninger

Det talmateriale, som denne artikel bygger på, er hentet i Danmarks Statistik.

Opdelingen i de 4 grupper stammer tilbage fra 1984, og i 1988 blev enhedsdokumentet indført. I enhedsdokumentet registrerer eksportøren "alle" relevante data vedrørende forsendelsen.

Denne registrering kan være behæftet med fejl.

Nogle af fejlene opstår fordi eksportører, hvad enten det er producenter eller grossister, ikke altid udfylder udførelsespapirerne i overensstemmelse med det, der er på lastbilerne. Fejlene kan skyldes, at udførelsespapirerne indeholder en forkert kode. Der kan desuden være fejl i de enkelte grupper, idet et sammensat læs af f.eks. rødgrantræer og nordmannsgran angives som rødgrantræer. Samtidig ved vi, at de anførte priser ikke altid er i overensstemmelse med de faktiske. Årsagerne hertil kan være flere, men bl.a. har nogle eksportører et udenlandsk

selskab, og de har derfor mulighed for at placere et evt. overskud i dette udenlandske firma, hvorfor prisen på de eksporterede varer kunstigt er sat lavere.

Alle disse fejlmuligheder medfører naturligt, at nogle vil hævde, at eksporttallene ikke kan anvendes til noget som helst. Det er dog Pyntegrøntsektionens opfattelse, at man kan anvende statistikken til at undersøge udviklingen fra år til år, hvis man går ud fra, at de "fejl", der laves ikke svinger ret meget fra det ene år til det andet.

Ligeledes kan vi konstatere, at den vurdering branchen har af den afviklede sæson stemmer godt overens med de tal, statistikken viser.

Den samlede eksport

Som det fremgår af figur 1 faldt den samlede eksport med 14% i 1992. Dette er umiddelbart et meget drastisk fald, men set i forhold til 1990-tallene, er der dog stadig tale om en stigning på 20%. Når man samtidig tager i betragtning, at en væsentlig del af faldet kan tilskrives et manglende udbud af NGR træer, er udviklingen i eksporttallene måske knap så skræmmende. Men at intet gror ind i himlen - heller ikke eksporttallene for pyntegrønt - må samtidig være gået op for alle.

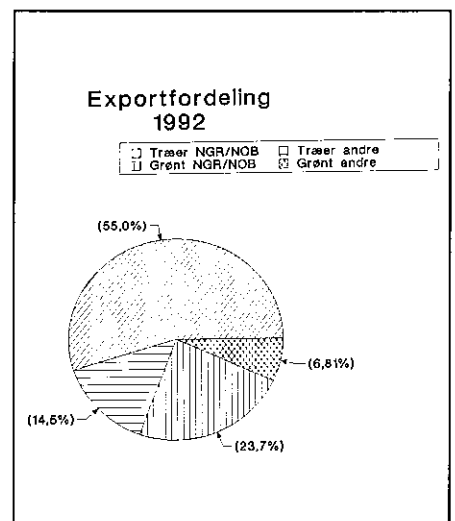
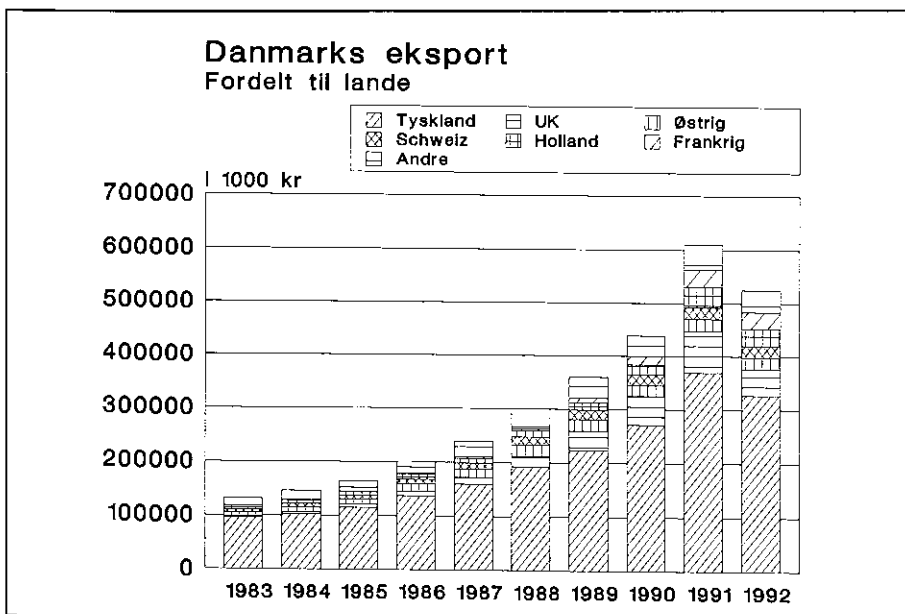
Det ses ligeledes, at Tyskland er vores altdominerende marked. I 1992 blev

afhængigheden endda større, idet Tysklands andel af det totale marked steg med 2% til nu at udgøre 62% af den totale eksport. Samtidig ses det, at den positive udvikling på det britiske marked er vendt fuldstændig rundt. Devalueringen i Storbritannien og uroen i forbindelse hermed gjorde, at eksporten til Storbritannien faldt med 34%, således at de britiske marked i dag kun udgør 10% af den totale eksport mod 13% i 1991.

Som det ligeledes fremgår af figur 1, er det franske, schweiziske og østrigske marked forblevet nogenlunde stabilt, medens det hollandske og andre markeder er gået tilbage. Det hollandske marked fungerer i mange henseender som mellemstation, og varen reeksporteres ofte. I en situation med mangel på træer er der derfor tilsyneladende satset på de faste købedygtige kunder i Tyskland, Østrig, Schweiz og Frankrig.

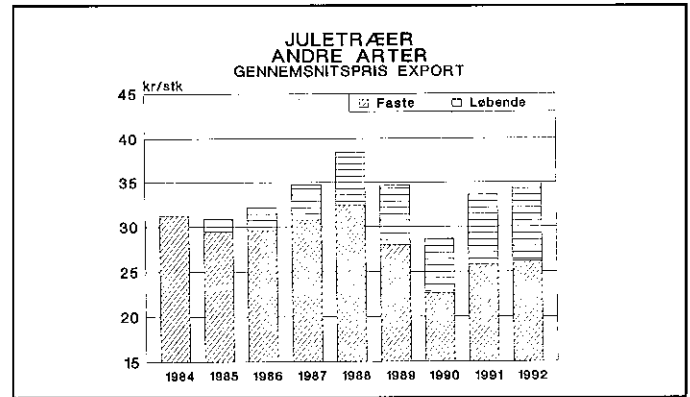
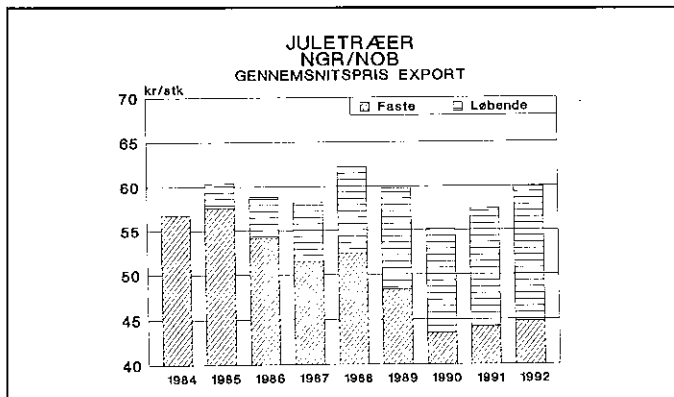
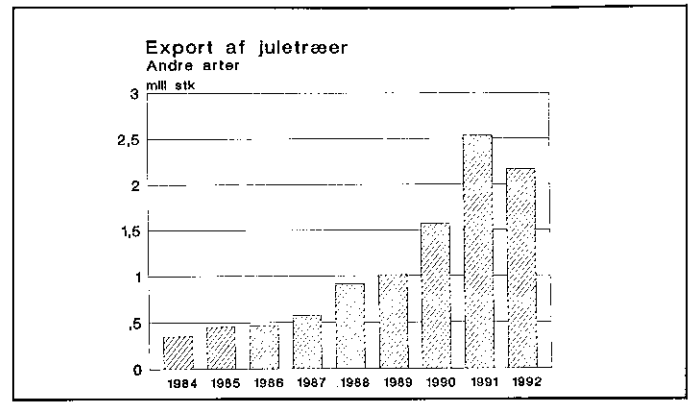
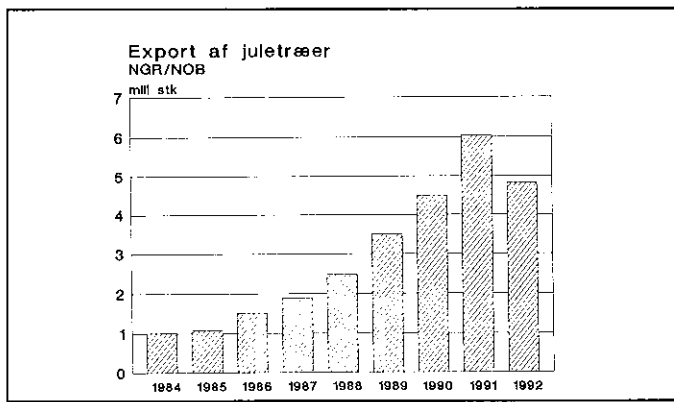
Ser man på fordelingen mellem de 4 hovedgrupper (figur 2), er Nordmannsgran træer stadig den altdominerende for eksporten, men det mindskede udbud af NGR træer har i 1992 formindsket NGR træernes andel med 2%, således at de i 1992 "kun" udgør 55%.

I denne sammenhæng kan man ikke tale om nogen vinder, da alle grupperne i totale mængder er gået tilbage, men NGR træerne er dem, der er gået mest tilbage. Tilbagegangen for de øvrige 3

Figur 2

Figur 1

Figur 3

Figur 4

grupper har været mere moderat, så disse i dag udgør en 2% større andel af den samlede eksport end i 1991. Juletræer af andre arter, som i hovedsagen udgøres af rødgran, er således i forhold til 1991 steget med 0,6% til at udgøre 14,5%. Klippegrønt af NOB og NGR er steget med knap 1% til 23,7% og også klippegrønt af andre arter - især cypres - er steget. Dette udgjorde i 1992 6,8% mod 6,4% i 1991.

Når udbuddet af NGR træer om et par år igen bliver "normalt", må det derfor forventes at NGR juletræsandelen igen bliver større.

Juletræer af nordmannsgran

Som det fremgår af figur 3 faldt eksportmængden af NGR træer med 20% fra 1991 til 1992. Faldet er umiddelbart meget stort, og det slår da også igennem i de totale eksporttal. Set i forhold til 1990 er tallene dog knap så skræmmende, og niveauet i 1992 er faktisk større end alle de foregående år med undtagelse af 1991, hvor markedet blev overforsynet. Set i forhold til 1991 er der dog tale om et markant fald, og Sektionen har da også mærket en decideret mangel på NGR træer i store dele af markedet.

Årsagen til faldet skyldes et faldende udbud. I dag lider vi således under, at der først i 80'erne ikke var egnet plantemateriale til rådighed. På grund af dette samt p.g.a. dårlige erfaringer med vinterfrostska-der i kulturerne midt i 80'erne,

undlod mange at plante nye kulturer til. Dette viser sig i dag samt i de kommende 3-5 år i form af et manglende udbud af specielt lidt større træer.

Omvendt må vi konstatere, at de, der i dag har varen, også får ryddet godt ud i deres kulturer samtidig med, at gennemsnitspriserne er stigende.

Sektionen kan således konstatere, at grænsen for det "salgbare" træ også i 1992 har ligget meget langt nede. I flere kulturer har grossisterne været inde både 2 og 3 gange for at hente træer, der i første omgang var fundet for ringe!

På trods af den faldende grænse for det salgbare er gennemsnitspriserne gået op i 1992. Vi oplever således i øjeblikket stigende reale eksportpriser efter flere års fald. Denne udvikling er særdeles positiv. I 1992 kunne vi konstatere en prisstigning på hele 4% og samtidig har inflationen i Danmark været den laveste i Europa. Sektionen er som tidligere nævnt klar over, at specielt priserne er eksportstatistikernes svage punkt, men de relative ændringer vil alt andet lige give et signal om udviklingsretningen - og denne er stigende på trods af en dalende gennemsnitskvalitet.

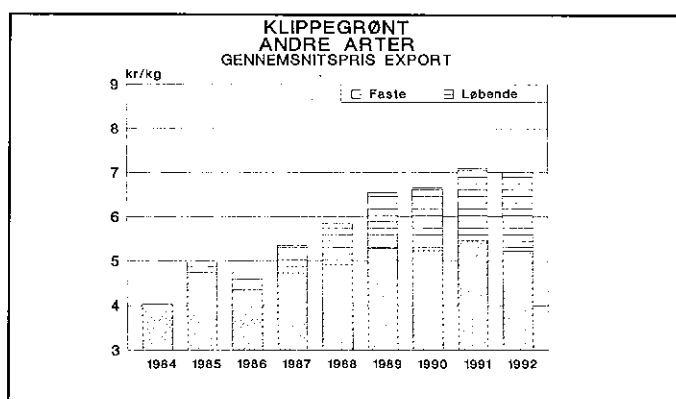
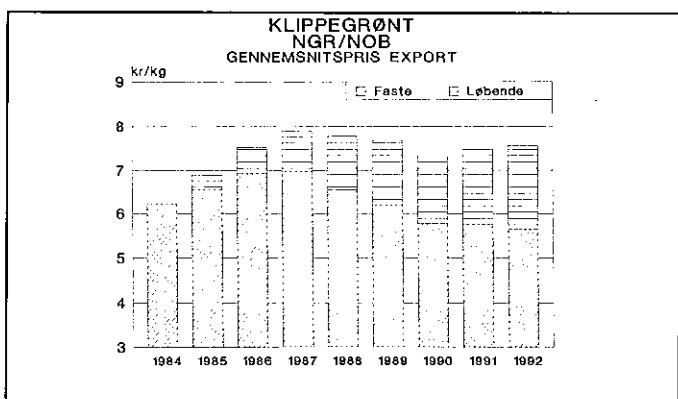
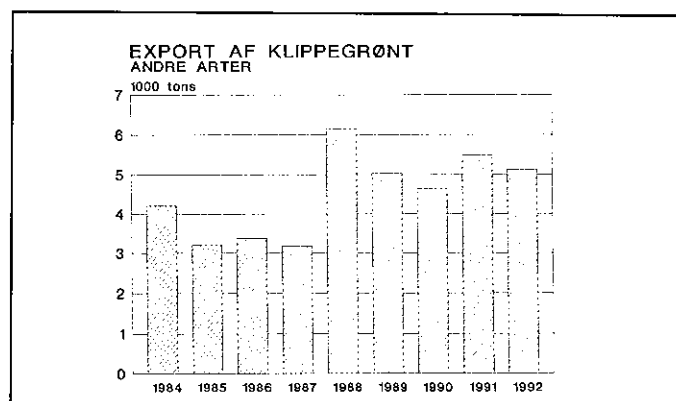
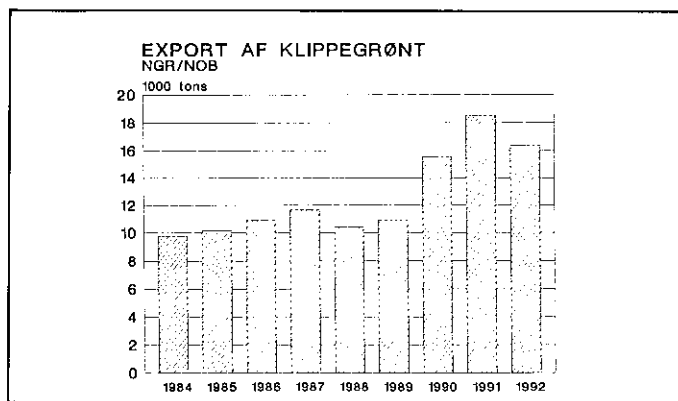
Går man ind og ser på de enkelte marketers betydning i eksportmæssig henseende, er Tyskland stadig med sine 3,0 mio. NGR træer - svarende til 63% - det dominerende marked. Eksporten til Tyskland er imidlertid også faldet med 20%. Det er altså ikke specielt de nye

markeder, der har måttet holde for i den underudbudssituation, vi har i dag.

Af de store markeder er Storbritannien det land, der er gået mest tilbage. Kursfaldet på ca. 20% i efteråret 1992 har her som på alle øvrige produkter sat sine ganske kraftige spor. Eksporten er faldet med 40% fra 725.000 træer til 438.000 træer. Storbritannien udgør i dag "kun" 9% af den samlede eksport, men er dog stadig på "andenpladsen" efter Tyskland. På de øvrige større markeder syd for os er faldet ikke slået fuldt igennem. Således kan vi "kun" konstatere fald på 6-14% i Frankrig, Holland, Østrig og Schweiz. Kunderne i disse lande er altså i større grad end i Tyskland og Storbritannien tilbøjelige til at betale "prisen" for den rette vare. For Frankrigs vedkommende kan en årsag også ligge i, at NGR juletræer er relativt nye, og derfor forbundet med prestige.

Af de nyere sydeuropæiske markeder bør specielt Grækenland fremhæves. Eksporten hertil er steget med 2% til godt 31.000 træer. Grækenland er således inde i en spændende udvikling og er allerede nu større end Italien, Spanien og Belgien.

På det skandinaviske marked ser tingene en smule underlige ud! Således er eksporten til Sverige og Norge steget. For Sveriges vedkommende med hele 33% til 68.000 træer mens det norske marked er steget med 2% til 96.000 træer. Prisen på de svenske eksporttræer er samtidig fal-

Figur 5

Figur 6

det med 17%, så der kan muligvis være tale om fejlregistrering. Trods dette må vi konstatere, at vore broderlande er stabile aftagere af danske NGR juletræer.

Juletræer af andre arter

Denne gruppe indeholder især rødgran, men også omorika, fyr og andre arter henføres hertil.

Eksportmængden faldt her med 14% i forhold til 1991. Eksporten blev således i 1992 2,2 mio. stk. Denne udvikling var ikke uventet, idet vores traditionelle hovedmarked for RGR træer, Storbritannien, brød mere eller mindre sammen. Eksporten hertil faldt med 36% til 460.000 træer.

Hele markedet tegnede i foråret 1992 til at være særdeles godt, idet mange belgiske og franske rødgrankulturer stadig var præget af forårsfrost. De erstatningskøb, som belgierne og hollænderne de senere år har gjort i Danmark for at holde på kunderne, var det derfor forventet at se gentaget i 1992.

Devalueringen i Storbritannien slog imidlertid bunden ud af markedet, så også belgierne og hollændernes "erstatningskøb" i Danmark udeblev i stort omfang, da de fik de samme problemer som de danske eksportører. Eksporten til Belgien og Holland gik således tilbage med 26%.

Frankrig, Tyskland, Østrig og Schweiz har derimod aftaget større mængder rødgran for at kompensere for de mang-

lende nordmannsgraner. Tyskland er således igen blevet det vigtigste eksportland med 595.000 træer, hvilket er omtrent det samme antal som i 1991. Til Frankrig, Østrig og Schweiz øgedes eksporten med henholdsvis 15%, 26% og 85%. Her er der tale om kompensationskøb for manglende nordmannsgraner. Af de nyere markeder i syd bør specielt Spanien med godt 10.000 træer og Italien med 22.000 træer fremhæves. Spanien er helt ny og italienerne har fordoblet deres forbrug af danske rødgraner.

Til vore nordiske broderlande Norge og Sverige gik eksporten i 1992 ned med henholdsvis 17% og 32%. En del af faldet på de 32% til Sverige kan givetvis tillægges fejlregistreringen nævnt under NGR træer, men vi kan samtidig konstatere, at nordmændene og svenskerne er ved at få en større grad af selvforsyning med rødgrantræer. Denne udvikling har vi da også tidligere observeret gennem vort samarbejde med det norske Pyntegrøntcenter samt større svenske medlemmer af Pyntegrøntsektionen.

Prismæssigt kan vi på rødgransiden konstatere en gennemsnitlig prisstigning på 5%. Altså samme glædelige udvikling som for NGR træerne.

Nobilis og nordmannsgran klippegrønt

Eksportmængden af NOB og NGR klippegrønt var i 1992 16.400 tons. Dette er et fald på 12% i forhold til 1991. Vi er

dog som for de øvrige pyntegrøntprodukter og som det fremgår af figur 5, stadig på et højt niveau - kun 1991 var højere.

Eksportfaldet kan delvist tilskrives en besværlig sæson med store problemer med skader fra viklere og tørke. Insektskaderne bevirkede at nogle bevoksninger slet ikke blev klippet i 1992, medens det andre steder betød øget indsats til sortering og oparbejdning. Dette har nogle steder resulteret i, at man er kommet bagud med klipningen. Flere medlemmer kunne således godt have klippet noget mere - specielt sidst på sæsonen.

Hele nedgangen i eksporten kan desværre nok ikke tilskrives et problematisk udbud. Det er således ikke Sektionens opfattelse, at der har været mangel på NOB på markedet. Mere kunne givetvis være afsat, hvis det havde været til stede på det rette tidspunkt, men i det store og hele har udbud og efterspørgsel passeret overens. Der har således heller ikke været overskydende klippede mængder af betydning på markedet.

Ser vi på NGR klippegrøntet kan den faldende eksport direkte henføres til manglende udbud. Jo flere og jo ringere juletræer, der kan sælges, jo lavere bliver muligheden for at klippe NGR, da produktionsapparatet er solgt! Stort set alle medlemmer meldte således udsolgt i 1992, og samtidig måtte på markedet noteres et stigende udbud af fransk NGR, som har erstattet det manglende udbud af dansk NGR.

Faldet er dog ikke jævnt fordelt. I Tyskland, Schweiz og Italien er faldet således henholdsvis 4%, 3% og 2%, medens vi i Storbritannien må konstatere et fald på hele 56%. Men også Holland, Frankrig, Norge, Sverige og Østrig er gået meget tilbage (13-56%).

Tyskland er således i 1992 blevet endnu mere dominerende og udgør nu 80% af eksporterede mængder - en stigning i eksportandelen på 6% i forhold til 1991. Faldet i 1992 er altså hovedsageligt sket på alle de mindre og på de nyere markeder. Salgsindsatsen på de nyere markeder er altså inde i en krise.

Faldet i Storbritannien kan igen tilskrives devalueringen, men også udbuddet fra Skotland er stigende, og i 1992 blev der endda sendt et par læs NOB til Holland fra Skotland. Storbritannien er dog stadig vores 3. største marked, men det udgør nu kun 4%.

Vores næststørste marked - Holland - er faldet med 22% og udgør i dag 7%. Det hollandske marked er for en stor dels vedkommende et "transit"-marked. En ikke uvæsentlig del af varerne reeksporteres igen til bl.a. Tyskland. Faldet her er altså knapt så problematisk og er i virkeligheden nok mere udtryk for, at distributionen er ved at finde mere direkte veje. Dette er egentlig som sådan en positiv udvikling, da vi som producenter og grossister så har mere styr over distributionskanalerne. Faldet er selvfølgelig kedeligt, men udviklingen positiv. På det hollandske marked som er det sidste, der lukker, kunne vi på auktionerne samtidig med en mængdemæssig stigning på 11% konstatere en prisstigning på hele 28%. De hollandske auktioner er ofte "sidste løsning", så denne udvikling illustrerer en rolig afvikling af sæsonen.

På det skandinaviske marked har vi til Norge måttet notere et fald på 47% og i Sverige et fald på 13%. Meget af faldet

kan tilskrives den økonomiske uro på markederne, men også en stigende lokal produktion medvirker til den danske eksportnedgang.

Generelt må vi konstatere, at de traditionelle klippegrøntmarkeder i Mitteleuropa i 1992 blev endnu mere betydende for dansk eksport af klippegrønt. Prismæssigt er der en stigning på 1%, men når man tager det øgede udbud af grønne ungdomsgrene i betragtning, er prisudviklingen egentlig særdeles god. På sigt bliver vi dog nødt til at gøre noget ved de nye markeder, da vi har et stigende udbud i de kommende år, og det kan ikke forventes at Tyskland vil kunne trække mere endnu!

Klippegrønt af andre arter

Denne gruppe er den mindste af de fire eksportgrupper. Hovedparten af de eksporterede mængder udgøres af cypres samt de billigere arter grandis, douglas, rødgran og lignende. I denne gruppe må vi påregne, at der også findes andet klippegrønt, som vi normalt ikke henregner til vores branche. Ser vi på de eksporterede mængder, ligger disse stadig omkring 5.000 tons, og der er tale om et fald på 7% i forhold til 1991. Samtidig har gennemsnitsprisen været let faldende (1%).

Udviklingen på de enkelte markeder er her sammenlignelig med markedet for klippegrønt af NOB og NGR. Blot er udsvingene knap så store.

Det tyske marked dominerer også her med sine 72% af markedet.

Det hollandske marked, som med 325 tons er det 3. største, er den store "taber" med et fald på 28%. Udviklingen med mere direkte distribution til forarbejderne slår altså også her igennem på "transit"-markedet.

På det nordiske marked har Norge øget sin import med 9%, medens Sveriges er

faldet med 4%. Disse to lande udgør dog stadig henholdsvis 4. og 2. pladsen i den danske eksport. Når man påtænker, at der dels er tale om billigere arter (RGR m.v.) samt cypres, der dyrkes i rigt mål i Centraleuropa, kan det ikke undre, at det nordiske marked er relativt betydende for dansk produktion. Norge stod i 1992 for 102 tons svarende til 2%, medens Sverige stod for 841 tons svarende til 16%.

Statistikken fremover

Med virkning fra 1.1.93 trådte det indre marked i EF i kraft. Dette betyder også, at vi fremover vil få et andet (og tyndere) statistisk materiale til rådighed.

For lande udenfor EF vil vi i princippet stadig have de samme oplysninger, og vi vil kunne trække paralleller til tidligere år. Registreringerne her er ikke ændret, og tallene skulle gerne bygge på samme grundlag.

For EF landene bliver der nogen ændringer i statistikken. Der indføres bl.a. en minimumgrænse for registrering af eksport på ca. 800.000 kr. Dette betyder i praksis, at alle mindre eksportører ikke skal registrere deres eksportstatistik. For alle varegrupper totalt betyder dette, at ca. 12% ikke bliver registreret, men det må formodes, at tallet for juletræer og klippegrønt ligger over gennemsnittet, idet en del opkøbes direkte af tyske og hollandske opkøbere hos producenterne. Samtidig bygger de øvrige oplysninger i Danmarks Statistik fremover på "rene oplysninger" fra eksportøren, hvor der tidligere var tale om registrering ud fra eksportpapirer.

Endelig vil de 4 grupper blive slået sammen i 1 gruppe i 1993, men vi forventer, at de 4 grupper er tilbage i 1994.

Man vil dog som hidtil kunne sammenligne fra år til år, men fra 1992 til 1993 bliver det reelt ikke muligt på et sikkert niveau.

De enkelte marketers mængdemæssige relative betydning i 1992

Land	Træer NGR/NOB	Træer andre	Klip NOB/NGR	Klip andet
Tyskland	062,7%	027,5%	080,5%	071,5%
Storbritannien	009,1%	021,2%	003,7%	001,4%
Østrig	005,5%	001,2%	000,3%	000,1%
Schweiz	004,5%	002,3%	002,1%	001,2%
Holland	005,3%	015,9%	007,1%	006,3%
Frankrig	006,8%	015,6%	000,5%	000,8%
Sverige	001,4%	004,8%	002,5%	016,4%
Norge	002,0%	008,3%	002,2%	002,0%
Andre	002,7%	003,2%	001,1%	000,3%
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %